

**UCHWAŁA NR XXIV/203/12
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA**

z dnia 10 stycznia 2012 r.

**w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wyłączenia miasta Wałbrzycha z Powiatu Wałbrzyskiego
i przywrócenia Wałbrzychowi statusu miasta na prawach powiatu.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Pozytywnie opiniuje się wyłączenie miasta Wałbrzycha z Powiatu Wałbrzyskiego i przywrócenie Wałbrzychowi statusu miasta na prawach powiatu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Uzasadnienie

Pismem z dnia 11 października 2011r Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji stosownie do art. 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) wystąpił do Rady Miejskiej Wałbrzycha o wyrażenie opinii w sprawie wyłączenia miasta Wałbrzycha z Powiatu Wałbrzyskiego i przywrócenia Wałbrzychowi statusu miasta na prawach powiatu.

Celem wyłączenia Gminy Wałbrzych z Powiatu Wałbrzyskiego jest przywrócenie miastu praw powiatu, które posiadało od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 2002 roku. Status miasta grodzkiego oznacza przede wszystkim odzyskanie przez Wałbrzych należnej mu rangi administracyjnej, racjonalnego modelu zarządzania i znacznie większych możliwości rozwoju dla miasta i całej aglomeracji wałbrzyskiej.

Utrata grodzkości nastąpiła wskutek rozporządzenia Rady Ministrów z 25 czerwca 2002 roku w sprawie połączenia miasta na prawach powiatu Wałbrzych z powiatem wałbrzyskim oraz ustalenia granic niektórych powiatów (Dz. U. Nr 93, poz. 821). Rada Powiatu Wałbrzyskiego zaskarżyła rozporządzenie Rady Ministrów do Trybunału Konstytucyjnego, wykazując szereg naruszeń prawa. Wniosek w tej sprawie został jednak wycofany przez ówczesnego komisarza rządowego, ostatecznie Trybunał Konstytucyjny umorzył sprawę.

W następstwie tych zdarzeń Wałbrzych, była stolica województwa, jako jedyne ponad 120-tysięczne miasto polskie został zdegradowany administracyjnie do poziomu gminy. Zmiana wbrew aspiracjom wałbrzyszan spowodowała natychmiastowe uszczuplenie budżetu, wykluczenie gminy ze starań o środki zewnętrzne zarezerwowane dla ośrodków grodzkich i pozbawienie prezydenta uprawnień rzeczywistego gospodarza miasta. Zbiegło się z to z apogeum kryzysu społeczno – ekonomicznego po likwidacji branży górniczej, blisko 30-procentowym bezrobociem, enklawami nędzy i dzikiej eksploatacji węgla w biedaszybach.

Straty poniesione przez Wałbrzych na skutek utraty statusu powiatu grodzkiego są nie do powetowania. Dotyczą między innymi ogromnej wyrwy budżetowej w 9-letnim okresie, kiedy Wałbrzych najbardziej potrzebował impulsu rozwojowego, słabości decyzyjnej wobec dwuwładzy prezydenta i starosty oraz rozproszenia między czterema zarządcami kompetencji związanych z drogami, co skutkowało ruiną kluczowych dla miasta szlaków komunikacyjnych. W przeciwieństwie do Wałbrzycha mniejsze, ale grodzkie ośrodki dolnośląskie posiadają znacznie większe możliwości finansowe. Jelenia Góra i Legnica dokonały również znaczącego skoku modernizacyjnego, budując między innymi obwodnice, w czym istotną rolę odegrały niedostępne dla Wałbrzycha środki unijne.

Wałbrzych grodzki ma szansę stać się drugim co do wielkości miastem na Dolnym Śląsku nie tylko ze względów demograficznych. Grodzkość jest efektywnym, sprawdzonym i zrozumiałym społecznie modelem zarządzania przez jednego gospodarza. Z jednej strony ogranicza biurokrację i marnotrawstwo pieniędzy podatnika, z drugiej wyposaża samorząd w atuty decyzyjne i finansowe, co ma związek z większym o 100 milionów budżetem i szansą na dodatkowe środki zewnętrzne.

Wałbrzych grodzki otwiera nowe perspektywy inwestycyjne, w kształtowaniu rynku pracy i poprawy jakości życia w całej aglomeracji. Pozostanie bowiem centrum aglomeracji w sensie gospodarczym, edukacyjnym i kulturalnym. Jest swoistą lokomotywą, której tempo ma bezpośredni, a niekiedy decydujący wpływ na sytuację w okolicznych gminach ściśle uzależnionych np. od wałbrzyskiej oferty pracy czy nauki. Rola ta jeszcze wzrośnie wraz z realizacją rządowej koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030 roku, która zakłada rozwój kraju w oparciu między innymi o sieć ważnych ośrodków regionalnych, w tym Wałbrzycha.

Decyzje zbyt pochopnie podejmowane przed laty przez władze różnego szczebla wpływały w zasadniczy sposób na możliwości rozwojowe Wałbrzycha. Decyzje te jednak podjęto pomimo, że rzetelna analiza ustroju administracji subregionu wałbrzyskiego dokonywana w okresie „pierwszej” reformy administracyjnej w 1990 roku oraz w okresie „drugiej” reformy administracyjnej w 1998 roku jednoznacznie wykazały racjonalność i zasadność uznania Miasta Wałbrzycha na prawach grodzkich, przy zachowaniu ustroju powiatu ziemskiego dla pozostałych gmin subregionu.

Zasadnym jest zatem powrót do stanu prawnego sprzed 1 stycznia 2003 roku by Wałbrzych otrzymał swoje „zadośćuczynienie” utraconej przed laty pozycji i w najbliższej przyszłości zgodnie z oczekiwaniami jego mieszkańców aktywnie się rozwijał, a także był wiarygodnym partnerem w kreowaniu procesów

gospodarczych, społecznych, przestrzennych i cywilizacyjnych nie tylko w aglomeracji wałbrzyskiej ale w regionie Dolnego Śląska i w kraju.

Nowe granice terytorialne Powiatu Grodzkiego i Powiatu Wałbrzyskiego Ziemskiego winny zostać wyznaczone zgodnie ze stanem sprzed 2003r. tworzyły one bowiem dla obu powiatów terytorium jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniały zdolności wykonywania przypisanych prawem zadań publicznych.

Powiat Wałbrzyski po wyłączeniu Gminy Wałbrzych tworzyć będzie osiem gmin: Boguszów-Gorce, Czarny Bór, Głuszycza, Jedlina - Zdrój, Mieroszów, Stare Bogaczowice, Szczawno - Zdrój, Walim. Siedziba Powiatu Ziemskiego po wyłączeniu Gminy Wałbrzych znajdować się będzie tak jak dotychczas w Wałbrzychu.

Powierzchnia Gminy Wałbrzych wynosi 84,8 km², liczba mieszkańców wg. stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 115.307 osób w tym: mężczyźni 53.877, kobiety 61.430.(źródło: Ewidencja Ludności Urzędu Miasta Wałbrzycha).

Równocześnie z uzyskaniem statusu miasta na prawach powiatu Urząd Miejski w Wałbrzychu przejmie do realizacji zadania powiatu dotyczące Wałbrzycha z następujących zakresów spraw:

- 1) utrzymanie dróg, transport i komunikacja,
- 2) szkolnictwo ponadgimnazjalne i placówki opiekuńczo wychowawcze,
- 3) sprawy społeczne,
- 4) geodezja i kartografia,
- 5) nadzór budowlany,
- 6) gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie miasta,
- 7) powoływanie i odwoływanie oraz współpraca z Powiatowym Rzecznikiem

Konsumentów.

Wraz z przejęciem zadań proponuje się przejęcie przez Urząd Miejski Wałbrzycha na podstawie art.23' Kodeksu Pracy pracowników Starostwa Powiatu Wałbrzyskiego realizujących wymienione wyżej zadania.

Założenia do projektowanych budżetów na rok 2013 dla powiatu ziemskiego i grodzkiego opracowano w oddzielnym dokumencie przekazanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, która sporządzi opinię w kwestii skutków finansowych ewentualnego wyłączenia miasta Wałbrzycha z powiatu wałbrzyskiego i przywrócenia Wałbrzychowi statusu miasta na prawach powiatu i przekaże do Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Wałbrzycha

Maria Anna Romańska